

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Jord & Affald
J.nr. MST-001-09105
Ref. heokh/oki
Den 16. maj 2013

Redegørelse om eternitsagen i Aalborg

1. Resumé

Nærværende redegørelse fra Miljøstyrelsen omhandler sagen om eternitgrunden i Aalborg. Redegørelsen viser, at reglerne for håndtering af asbestforurenet jord er tilstrækkelige, men den peger på nogle punkter, hvor kommunen med fordel kan styrke sin administration og tilsyn, herunder manglende deklARATIONER for de steder, hvor der er nyttiggjort asbestforurenet jord, fremrykning af udarbejdelsen af § 8 tilladelse til trappeanlægget samt behov for mere intensivt tilsyn fremover med tilkørsel af asbestforurenet jord i perioden, hvor der tilføres asbestholdigt jord til trappeanlægget.

2. Baggrund

Miljøministeren har bedt Miljøstyrelsen udarbejde en redegørelse om sagen om eternitgrunden i Aalborg, hvor beboere i området omkring eternitgrunden i Aalborg er bekymrede for, at der spredes asbeststøv, når der køres jord til et trappeanlæg, der er under opbygning og derfor modtager overskudsjord fra selve arealet og fra andre steder. Miljøstyrelsen har til brug for redegørelsen indhentet oplysninger hos kommunen, som har sendt Miljøstyrelsen en redegørelse, dateret den 10. april 2013, for sagen, samt supplerende materiale, som styrelsen efterfølgende har anmodet om.

Endvidere har Miljøstyrelsen indhentet informationer hos regionen og arbejdstilsynet. Regionen har del i sagen, da de efter jordforureningsloven skal udtale sig, før kommunen kan give en tilladelse til bygge- og anlægsarbejder. Arbejdstilsynet følger de byggerier, der sker på eternitgrunden, og har d. 8. april 2013 meddelt et strakspåbud til entreprenøren, der blev påbudt at "sikre, at personer på arbejdspladsen og i omgivelserne ikke udsættes for asbestholdigt støv".

Miljøstyrelsen har i redegørelsen alene forholdt sig til det indhentede materiale samt supplerende oplysninger, som kommunen har meddelt telefonisk. Hertil kommer, at Miljøstyrelsen ikke har vurderet lovlighed og gyldighed af de truffne afgørelser, da det er et spørgsmål, som henhører under domstolene og statsforvaltningen. I den forbindelse bemærkes, at kommunens afgørelse om miljøgodkendelse af nyttiggørelse af overskudsjord til trappeanlægget er påklaget til og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Redegørelsen indeholder en beskrivelse af situationen på eternitgrunden, hvilke risici der er ved asbestforurenet jord, hvad man gør for at imødegå disse risici, og

hvordan kommunen konkret har håndteret dette. Redegørelsen afsluttes med Miljøstyrelsens vurdering af sagsforløbet. Redegørelsen er vedlagt bilag 1 med kronologisk oversigt over sagsforløbet, bilag 2 med rollefordeling mellem myndighederne og bilag 3, som er kommunens redegørelse af 10. april.

3. Situationen

Eternitgrunden

På den såkaldte eternitgrund i Aalborg har Dansk Eternitfabrik A/S i perioden 1928 – 1987 fremstillet tag- og vægbeklædning på basis af cement, flyveaske og asbestfibre. Herefter brugte man cellulosefibre i produktionen i stedet for asbest. Produktionen ophørte i 2004, og den 64.000 kvadratmeter store grund blev solgt til et ejendomsselskab, der er i gang med at bygge boliger og bygninger til kontorer og detailhandel på grunden¹.

Kun ca. 2/3 af Eternitgrunden blev solgt fra starten. Den sidste 1/3 er først solgt for nylig og for dette område foreligger der endnu ikke en lokalplan.

Der blev vedtaget en lokalplan for området i maj 2009, der omfatter den sydlige og østlige del af eternitgrunden og tænkes anvendt til primært bolig og rekreativt areal.²

En anden lokalplan omfatter den nordligste del af eternitgrunden, som tænkes anvendt til boliger, butikker, undervisning, kontorer, kulturelle funktioner og service som klinikker, restaurant, café, hotel samt fritids- og rekreative formål. Området omfatter desuden det udpegede bydelscenter på Eternitten.³

Den resterende ca. 1/3 af eternitgrunden ligger stadig ubenyttet hen, dog er hallerne ud mod Søndre Alle udlejet til lager.

Den tidligere produktion af eternitplader medfører, at jorden på grunden kan være forurenede. Grunden er derfor kortlagt på vidensniveau 1 efter jordforureningsloven. Det forventes, at regionen vil kortlægge området på vidensniveau 2, når byggearbejderne er tilendebragt. Kortlægning efter jordforureningsloven kan ske på enten på vidensniveau 1 – hvor man har *mistanke* om, at arealet kan være forurenede – eller på vidensniveau 2, hvor der er *konkret viden* om, at arealet er forurenede. Det er regionerne, der har ansvaret for kortlægning af forurenede arealer.

I forbindelse med byggeriet er der ved analyse af jordprøver udtaget på grunden konstateret asbestfibre i en del af prøverne⁴. Koncentrationsniveauet af asbestfibre er ikke bestemt. Der er tillige i nogle af prøverne konstateret indhold af andre forureningsstoffer som hydraulikolie og tungmetaller. Der er foretaget afgravning af en del af den forurenede jord.

På den sydlige del af grunden etableres der et trappeanlæg, der skal opbygges over en periode på 8 år af 65.000 m³ jord fra grunden, hvoraf 15.000 m³ forudsættes forurenede med asbest, samt 170.000 m³ tilkøbt jord fra andre steder. Etablering af trappeanlægget er godkendt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, jf. § 33. I april

---

¹ Aalborg Kommune: Byomdannelsesstrategi. Redegørelse til kommuneplanrammer for Eternitten; www.eternitgrunden.dk; www.kulturstyrelsen.dk.

² lokalplan 4-2-105 fra maj 2009

³ lokalplan 4-2-107 fra maj 2010

⁴ NIRAS, 2010: Supplerende forureningsundersøgelse på byggefelt B2, B3 og B4

2013 er der til trappeanlægget tilkøbt ca. 31.000 m³ jord, heraf ca. 4.300 m³ asbestforurenede jord.

Derudover er der i 2009 - 2010 i bunden af trappeanlægget tilført ca. 50.000 m³ jord blandet med eternitskærver.

Eternitgrunden ligger midt i et boligområde, og de omkringboende har gentagne gange protesteret over planerne om et trappeanlæg, herunder håndteringen af asbestforurenede jord og risikoen for spredning af asbeststøv til boligområdet.

I marts/ april 2013 har sagen været i pressen, herunder DR TV 1, som har foranlediget, at der er analyseret en støvprøve fra en terrasse på en nabogrund. Analysen viser indhold af asbestfibre. Der har efterfølgende været to folketingssspørgsmål om sagen.

Miljøstyrelsen vil i sin redegørelse fokusere på, hvorledes risici som følge af håndtering af asbestforurenede jord er imødegået af kommunen, idet fokus vil være på kommunens administration og tilsyn samt øvrige foranstaltninger for at imødegå støvproblemer.

4. Risici i forbindelse med asbest i jord

Asbest er naturligt forekommende silikatbaserede mineraler, der danner lange, tynde, fleksible fibre. På grund af asbestfibreneres særlige egenskaber har de tidligere været anvendt i en lang række produkter, blandt andet tag-, loft- og vægplader, bremsebelægninger og isoleringsmateriale. De sundhedsmæssige risici ved indånding af asbestfibre har siden 1970'erne været i fokus, og i Danmark har der siden 1989 været total forbud mod anvendelse af asbestfibre, undtagen til helt særlige formål. Der er dog en stadig stor pulje i omløb af asbestholdige materialer og produkter, og bortskaffelse af disse er forbundet med særlige krav til håndtering og slutdeponering for at undgå spredning af asbestfibre.

Den sundhedsmæssige risiko ved asbestfibre optræder først og fremmest ved indånding, hvor nogle af de særligt tynde og lange asbestfibre kan afsættes i lungevævet og give anledning til udvikling af asbestose, lungekræft og lungehindekræft. Forløbet fra eksponering for luftbårne asbestfibre til konstatering af disse sygdomme er ofte langvarigt. Der vil være en risiko allerede ved indånding af én asbestfiber, men risikoen er her meget, meget lav. Asbestfibre findes også i ikke-forurenede luft. Der er ikke oplysninger om det danske baggrundsniveau for asbestfibre i luft, men hollandske og engelske undersøgelser har vist et baggrundsniveau i byer på omkring 100 - 500 fibre pr. kubikmeter luft. Miljøstyrelsen har fastsat en B-værdi for asbest i luft på 400 fibre/m³ 5. Arbejdstilsynet har fastsat en grænseværdi for asbestfibre i luft i arbejdsmiljøet på 100.000 fibre/m³.

I 80'erne blev mange asbestlofter i daginstitutioner renoveret. Før og efter renovering blev der udtaget luftprøver opsamlet på filter, antallet af asbestfibre på det eksponerede filterareal blev talt op, omregnet til fiberkoncentration (fibre/m³) og holdt op mod officielle grænseværdier. Kvantificering af asbestindholdet i luft er således muligt, og der foreligger standardiserede metoder for såvel prøvetagning som analyse.

---

5 B-værdien er en grænseværdi i luft for en virksomheds bidrag til luftforureningen i omgivelserne

Med hensyn til asbest i jord er den væsentligste risiko, at asbestfibre i jordoverfladen i tørt vejr kan hvirvles op med vinden (re-suspendere) og derefter indåndes. Mekanisk bearbejdning af jorden kan også gøre, at asbestfibre splatter i tyndere fibre og hvirvles op i luften.

Der er ikke kendskab til baggrundsniveau af asbest i jord i Danmark generelt. Den tidligere udbredte anvendelse af asbest i blandt andet bremsebelægninger kan have medført en generel stigning i mængden af asbestfibre i såvel overfladejord som luft. Baggrundsniveauet kan derfor være hævet især i bynære områder og omkring veje. Dette må formodes også at gælde nærområder til virksomheder, som har håndteret asbest, såsom Eternitfabrikken⁶.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat et vejledende kvalitetskriterium for asbest i jord. Det er derfor op til de lokale myndigheder at foretage en konkret risikovurdering, ligesom det er tilfældet med andre stoffer, hvor der ikke er vejledende kvalitetskriterier. I Holland er der fastsat et slags afskæringskriterium for asbest i jord på 100 mg/kg, og der er udviklet en standardiseret analysemetode til kvantificering af indholdet af asbest i en jordprøve.

5. Hvad gør man for at imødegå de faktiske risici ved asbest

Regulering af støvudvikling og spredning af støv til omgivelserne, som er den væsentligste risikofaktor når der tales om asbest, sker indenfor miljøområdet dels gennem miljøbeskyttelsesloven og dels gennem jordforureningsloven.

Jordforureningsloven (JFL)

Når der er tale om et areal, der er kortlagt som forurennet (eller muligt forurennet), som det er tilfældet med eternitgrunden i Aalborg, skal der i mange tilfælde søges om en § 8 tilladelse, når der sker en ændring på arealet. Det gælder blandt andet, når et areal ændrer anvendelse til følsom anvendelse, dvs. bolig, børneinstitution, offentlig legeplads, rekreativt område, alment tilgængeligt område, kolonihave, sommerhus grund eller institution. Derudover skal der gives en § 8 tilladelse hvis det kortlagte areal ligger i et vandforsyningsområde.

§ 8 udløses, når der skal ske noget nyt på en ejendom, fx i form af bygge- og anlægsarbejde. Hensigten med at give en § 8 tilladelse er at sikre, at myndighederne får mulighed for at afgøre, om det påtænkte projekt medfører en miljømæssigt betydende ændring, som nødvendiggør, at myndigheden stiller vilkår til projektet⁷. Det vil sige at kommunen stiller vilkår på baggrund af en faglig vurdering af bygherrens projekt set i relation til den forurening, der er på arealet, dvs. en individuel risikovurdering.

Der er begrænsninger for de vilkår, der lovligt kan stilles efter § 8, og en tilladelse efter § 8, stk. 2, kan, jf. § 8, stk. 4, gøres betinget af 4 typer vilkår:

1. vilkår om gennemførelse af miljø- og sundhedsmæssigt nødvendige foranstaltninger af hensyn til arealanvendelsen (der skal være tale om følsom anvendelse)
2. vilkår, der er nødvendige for at hindre en forøgelse af risikoen for grundvandet

---

⁶ Miljøstyrelsen, 2007: Måling af asbestforurening ved tagrenovering; Miljøstyrelsen, 2008: Asbestfibre i jordmiljøet - vurdering af skæbne og sundhedsmæssig risiko; Miljøstyrelsen, 2011: Asbest i jord – eksponering og undersøgelsesmetode.

⁷ Fra bemærkningerne til L 183 Forslag til Lov om forurennet jord, fremsat den 10. februar 1999.

3. vilkår, der sikrer at en senere offentlig indsats ikke umuliggøres eller fordyres
4. vilkår om en redegørelse med dokumentation for forureningsforholdene, når anlægsarbejdet er afsluttet.

En § 8 tilladelse gives på baggrund af en konkret ansøgning, der typisk indeholder en beskrivelse af det konkrete projekt. Herunder baggrundsoplysninger om forureningsstatus, historik, tidligere undersøgelser, formål med projektet samt beskrivelse af hvordan forureningen håndteres undervejs (gravearbejde og jordhåndtering, dog ikke driftsvilkår)⁸. Derved får kommunen en afklaring af den risiko for kontakt med forurenede jord på ejendommen, et projekt kan medføre.

Ved terrænnær jordforurening på areal med følsom anvendelse skal der stilles vilkår, som sikrer, at brugere af arealet ikke kommer i kontakt med den forurenede jord. Disse vilkår vil typisk handle om:

- Udlægning af rene jordlag i en vis tykkelse ovenpå forurenede jord
- Dokumentation for at dæklag er rene
- Adskillelse af forurenede og overliggende uforurenede jordlag med signalnet/markeringsnet⁹.

For at sikre at en § 8 tilladelse er udnyttet i overensstemmelse med de fastsatte vilkår, kan kommunen som vilkår kræve, at der ved afslutning af projektet fremsendes en redegørelse med dokumentation for forureningsforholdene.

Det følger af jordforureningsloven, at kommunalbestyrelsens § 8 tilladelse skal være i overensstemmelse med en indhentet udtalelse fra regionen.

Miljøbeskyttelsesloven (MBL)

Når der er givet en § 8 tilladelse kan det være nødvendigt med yderligere tilladelser bl.a. efter miljøbeskyttelsesloven. Oplag af forurenede jord kan kræve en tilladelse efter enten § 19, stk. 4. i MBL eller en godkendelse efter kapitel 5 i MBL jf. lovens § 33.

Natur- og Miljøklagenævnet har udtalt, at et projekt, der er omfattet af et af listepunkterne i godkendelsesbekendtgørelsen (bilag 1 og 2), bør få en godkendelse efter MBL 33 og bør ikke meddeles en tilladelse efter lovens § 19. En godkendelse efter § 33 kan eksempelvis gives til et nyttiggørelsesanlæg der er omfattet af listens pkt. K 206¹⁰.

Som udgangspunkt er det kommunalbestyrelsen, der fører tilsyn med at de vilkår, der er fastsat i en godkendelse, overholdes, jf. MBL § 65, stk. 2.

Det er tilsynsmyndigheden selv der tilrettelægger sit tilsyn, dog kan ministeren fastsætte regler om tilsyn jf. MBL § 73. Derudover er det muligt at fastsætte omfanget af tilsynsindsatsen i en nærmere afgrænset periode jf. MBL § 73, stk. 2. Miljøstyrelsen har fået delegeret ministerens beføjelser efter stk. 2.¹¹

---

⁸ Håndbog i jordforureningslovens § 8, AVJ, Teknik og Administration, nr. 2/2006, side 28

⁹ Håndbog i jordforureningslovens § 8, side 53

¹⁰ Afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet af 19. oktober 2012, j.nr. NMK-10-00346.

¹¹ BEK. Nr. 1391 af 8.12.10 om delegation af miljøministerens beføjelser i lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love til Miljøstyrelsen.

Deponeringsbekendtgørelsen

Normalt deponeres asbestaffald og asbestholdigt affald. Ved deponering stilles følgende krav til håndtering af affaldet.:

- Krav om daglig overdækning af asbestaffald
- Ikke tilladt at foretage kompaktering – al unødvendig færdsel med køretøjer skal undgås
- Oversigtsplan med angivelse af hvor asbestaffaldet er deponeret
- Slutafdækning med 1 meter
- Efter nedlukning af deponeringsanlægget begrænset adgang til arealet

6. Konkret – hvad har kommunen gjort

Nedenfor er Aalborg kommunens tilladelser og godkendelser i perioden 2008 til 2013 opsummeret med fokus på håndteringen af risici ved asbestforurenet jord.

Tilladelser jf. miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 85

Bygherre har den 8. juni 2009 ansøgt om tilladelse jf. miljøbeskyttelseslovens § 19 til indbygning af 15.000 m³ asbestforurenet jord i bunden af det kommende trappeanlæg.

Embedslægen har den 3. november 2009 udtalt sig om projektet og anbefaler blandt andet, at jorden holdes fugtigt, overdækkes med 0,5 meter ren jord ovenpå signalnet, samt at der udarbejdes en deklaration, som viser hvor den asbestforurenede jord ligger med angivelse om, at der ikke må ske opgravning. Kommunen har overfor Miljøstyrelsen oplyst, at en sådan deklaration ikke er udarbejdet, idet kommunen anser det for tilstrækkeligt, at placeringen af det asbestforurenede jord fremgår af miljøgodkendelsen.

Arbejdstilsynet har ligeledes udtalt sig om projektet og anbefaler bl.a. vanding af jorden for at undgå støvproblemer.

Kommunen har accepteret projektet med henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 85 (Tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle forhold som den anser for at være af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen).

Tilladelser jf. jordforureningslovens § 8

Kommunen har i perioden 2010-2013 givet 8 tilladelser iht. jordforureningslovens § 8 vedrørende opførelse af boliger og etablering af rekreative områder på forskellige delarealer på eternitgrunden. Der er ikke givet en § 8 tilladelse til det kommende trappeanlæg. Kommunen har d. 6. maj herom oplyst, at ”idet trappeanlægget er et indhegnet jorddepot uden offentlig adgang, er det først når jordtilførslen er afsluttet, at området ændrer status til alment tilgængeligt rekreativt område. Det er på den baggrund Aalborg Kommunes opfattelse at § 8 tilladelse først skal søges og meddeles, når hegnet fjernes og arealet ændre status.”

I § 8 tilladelserne har kommunen stillet krav om slutafdækning, med nogle steder 0,25 m ren jord, andre steder 0,5 m ren jord, der skal lægges ovenpå et signalnet. I en af tilladelserne er der specifikt stillet krav om, at der skal ske befugtning/vanding af jorden i forbindelse med opgravning, flytning og indbygning. I de fleste af tilladelserne henvises til Arbejdstilsynets regler for arbejde med asbestforurenet jord.

Regionen har ikke haft bemærkninger til § 8 tilladelserne for så vidt angår håndteringen af asbestrisici.

Godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 af trappeanlægget

Kommunen har givet miljøgodkendelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 33, til nyttiggørelse af i alt 235.000 m³ overskudsjord (heraf 15.000 m³ asbestforurenede) fra byggeriet og 170.000 m³ som hentes udenfor lokalplanområdet.

Afgørelsen blev påklaget af beboerrepræsentanter til Natur- og Miljøklagenævnet som stadfæstede kommunens afgørelse i december 2012. Styrelsens redegørelse kommenterer derfor ikke kommunens godkendelse af dette anlæg. Det bemærkes, at følgende punkter var påklaget:

- Beliggenhed af anlægget
- Kommunens klassificering af affald
- Støv, herunder asbestfibre
- Kontrol med overholdelse af vilkår

Nævnet supplerede med et nyt vilkår 19B med følgende ordlyd: ”Inden flytning af jord fra eternitgrunden skal virksomhedens vurdering som krævet i vilkår 19, fremsendes Aalborg Kommune med henblik på, at kommunen kan stille krav til og føre tilsyn med, at flytning af jorden samt oplagringen sker uden, at dette medfører støvgener i omgivelserne.”

§ 33 godkendelsen løber over 8 år og indeholder vilkår om at begrænse støvdannelsen ved at spraye med vand i tørre perioder. Det er endvidere angivet i tilladelsen, at bygherre skal håndtere jorden i overensstemmelse med embedslægens udtalelse af 3. november 2009 vedrørende et andet projekt, nemlig håndtering af 15.000 m³ asbestforurenede jord, som blev opgravet fra eternitgrunden og indbygget i bunden, hvor trappeanlægget senere skulle etableres.

Kommunen har d. 3. maj oplyst, at embedslægen har deltaget i dialogen omkring udformningen af vilkår i miljøgodkendelsen af trappeanlægget, samt at anmeldeligt omkring tilført jord i medfør af affaldsbekendtgørelsen er efterlevet.

Trappeanlægget opføres på en grund, der er kortlagt som forurenede på vidensniveau 1. Ifølge lokalplanen er trappeanlægget en del af de rekreative områder der etableres, og det er hensigten, at man i ro og mag skal sidde og nyde udsigten og solen. Det stiller krav om terrænregulering, og lokalplanen forudsætter, at der kan indplaceres overskudsjord, herunder forurenede jord¹².

Kommunen har givet en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 til nyttiggørelse af jord i trappeanlæg. Kommunen har oplyst, at de planlægger at give en § 8 tilladelse, når trappeanlægget er færdigt.

Tilsyn med arbejdet på trappeanlægget

Med hensyn til tilsynet med trappeanlægget fremgår det af redegørelsen, at kommunen har været på tilsyn 7 gange i perioden 31. august 2011 til 4. april 2013. Kommunen siger i redegørelsen, at de vil ”fortsætte det intensive tilsyn i den kommende periode med det formål at bidrage til tryghed hos naboerne”.

Kommunen har oplyst, at de primært har udført tilsyn på baggrund af klager fra naboer til eternitgrunden.

---

¹² Lokalplan 4-2-105, punkt 7.2-7.10

Kommunen har supplerende oplyst følgende:

- Idet bygherre som drifter trappeanlægget er kategori 1 virksomhed, og asbest risikoen er vurderet som væsentlig, er de fysiske samlede tilsyn på trappeanlægget planlagt til at ske 2 gange årligt, jf minimumskrav om 1 gang årligt.
- Kommunalt regulativ omkring midlertidig aktiviteter, som kræver anmeldelse af jordhåndtering med henblik på godkendelse af den i anmeldelsen beskrevne håndtering. Dette er den måde kommunen har foretaget egenkontrol tilsyn, idet det anmeldte var i overensstemmelse med krav i regulativ og embedslægens krav.

Arbejdstilsynet har den 9. april 2013 midlertidigt meddelt et strakspåbud, fordi de havde observeret støvdannelse fra jord fra lastbilernes dæk, hvorfor kørevejene nu også skal holdes fugtige. Jorden fra lastbilernes dæk kan indeholde asbest, fordi lastbilerne har kørt over steder med asbestforurenet jord.

7. Vurdering

Som det fremgår, er der omfattende regler, når det drejer sig om håndtering af forurenet jord, herunder asbestforurenet jord. Der er ikke fundet tegn på, at reglerne ikke skulle være tilstrækkelige til at sikre mod støvudvikling fra asbestforurenet jord.

Kommunen har den 10. april 2013 udarbejdet en redegørelse til Miljøstyrelsen om sin regulering af forholdene på eternitgrunden. Af kommunens redegørelse fremgår, hvilke krav kommunen har stillet for at undgå problemer med spredning af asbeststøv. Det fremgår, at når der tilkøres asbestholdig jord til trappeanlægget, skal der ske overrisling af jorden med vand i tørre perioder. Endvidere skal der ske daglig afdækning med 5-10 cm ren jord, og hvis jorden indeholder asbeststykker, skal der udlægges markeringsnet, inden den rene jord lægges ud. Endvidere fremgår det, at kommunen skal adviseres forud for udlægning af asbestholdig jord med henblik på, at kommunen kan stille krav til og føre tilsyn med, at flytningen af jorden samt oplagringen sker uden, at dette medfører støvgener i omgivelserne. Det fremgår endvidere, at jord med muligt asbestindhold først er blevet tilkørt til trappeanlægget fra medio marts 2013.

Til trods for de kommunale tiltag er der en række forhold, der kunne være behandlet anderledes. Kommunen har således fastsat en række krav til bygherres håndtering af den asbest forurenede jord, men Miljøstyrelsen konstaterer samtidig,

- at der mangler deklARATIONER (som anbefalet af embedslægen) for de steder, hvor asbestforurenet jord er blevet nyttiggjort, og at det derfor kan være vanskeligt at identificere, hvor den ligger i fremtiden.
- at kommunen endnu ikke har meddelt den nødvendige § 8 tilladelse til den ændrede anvendelse af arealet med trappeanlægget til rekreativt område.
- at der ikke er indhentet en udtalelse fra embedslægen konkret til trappeanlægget. Her tænkes på, at embedslægens udtalelse fra 2009 til nyttiggørelse af 15.000 m³ jord genbruges igen i 2011 til § 33 anlægget, der skal modtage 235.000 m³ jord over 8 år.

Aalborg Kommune har oplyst, at der vil blive taget initiativ til en fornyet risikovurdering af området. I den forbindelse er kommunen indgået i en fornyet

dialog med embedslægen, og der er i april måned foretaget ca. 80 luftmålinger indendørs og på svalegang i byggeri på eternitgrunden.

På den baggrund vil Miljøstyrelsen anbefale:

- at kommunen i samarbejde med grundejer udvirker, at der bliver udarbejdet deklARATIONER for de steder, hvor der er nyttiggjort asbestforurenet jord.
- at kommunen udarbejder en § 8 tilladelse til trappeanlægget.
- at kommunen intensiverer tilsynet med trappeanlægget, som kommunen har foreslået i sin redegørelse. Tilsynet bør planlægges med udgangspunkt i det nye vilkår 19B i miljøgodkendelsen om, at kommunen skal underrettes, når der tilkøres asbestforurenet jord til anlægget.
- at kommunen indkalder til møde med de relevante myndigheder med henblik på at diskutere kommunens nye risikovurdering, når den foreligger, og hvad den betyder for håndteringen af den asbestforurenede jord fremadrettet. Miljøstyrelsen står til rådighed for deltagelse i et sådant møde.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over det materiale der er modtaget fra Aalborg Kommune

Bilag 2 Oversigt over myndighedsområder

Bilag 3 Aalborg Kommunes redegørelse af 10. april 2013

Bilag 1

Oversigt over eternitgrunden i Aalborg (fortrinsvist baseret på materiale fremsendt af kommunen)

1896 – 1980: Cementfabrik med kridtbrud

1828 – 2005: Eternitfabrik

15.01.2004: Grunden kortlægges som forurenede på vidensniveau 1 efter jordforureningsloven af regionen

5.11.2007: Kommunen meddeler tilladelse efter Bekg. nr. 1517 af 14.12.2006 om regulering af visse aktiviteter – til bygningsnedrivning og nedknusning af byggeaffald

Tilsyn

31.08.11: Kommunen på uanmeldt tilsyn – konstateret at pladsen ikke er bemanded – overvejer indskærpelse

03.09.11: Tilsyn

13.09.11: Tilsyn – vandpost til at spule med ikke placeret

18.10.11: Tilsyn

25.01.12: Tilsyn – porten står åben

03.11.08: Kommunen giver accept til midlertidig karteringsplads på en del af eternitgrunden. Hjemmel er MBL § 85 hvor tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle et forhold som er af bagatelagtig karakter for miljøbeskyttelsen.

2008 - : Beskrivelse af flere projekter hvor der sker nyttiggørelse af jord fra eternitgrunden – bl.a. bliver der anmeldt flere projekter hvor der sker indbygning af asbestholdigt jord blandt andet bag en støttemur (2011).

§ 8 tilladelser

25.06.10: § 8 tilladelse til rekreativt areal i tilknytning til dagligvarehus (I/S Byggefelt M)

15.09.10: § 8 tilladelse til boliger på den sydlige del af grunden, Østre Allé 95 (I/S Byggefelt B)

02.03.11: § 8 tilladelse til boligbyggeri på Ditlev Bergs Vej

15.04.11: § 8 tilladelse til boligbyggeri på Alexander Foss Gade

03.01.12: § 8 tilladelse til boligbyggeri Kridtsløjfen 50

12.04.12: § 8 tilladelse til alment tilgængeligt areal Visionsvej

01.06.12: § 8 tilladelse til Ditlev Bergs Vej (ungdomsboliger)

19.03.13: udkast til § 8 tilladelse til kontorbyggeri og alment tilgængeligt areal

Godkendelser efter MBL

05.11.09: Kommunen giver accept til nyttiggørelse af 15.000 m³ jord med asbestholdt materiale (eternitstykker) der flyttes til Trappeanlægget. Kommunen bruger MBL § 85 som hjemmel hvor tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle et forhold som er af bagatelagtig karakter for miljøbeskyttelsen.

Kommunen har spurgt Arbejdstilsynet og embedslægen om deres bemærkninger til dette projekt.

03.11.09: Embedslægen udtager sig om genanvendelse af de 15.000 m³ jord fra eternit grunden

14.10.09: Arbejdstilsynet kommer med en udtalelse om håndtering af 15.000 m³ asbestholdigt materiale

29.06.10: Kommunen giver accept til nyttiggørelse af 33.000 m³ jord hvor der kan forekomme asbestholdt materiale (eternitstykker) der flyttes til Trappeanlægget (C3). Kommunen bruger MBL § 85 som hjemmel hvor tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle et forhold som er af bagatelagtig karakter for miljøbeskyttelsen. Der henvises til de tidligere udtalelser fra 2009 fra Arbejdstilsynet og Embedslægen.

01.06.11: Kommunen giver godkendelse efter MBL § 33 til nyttiggørelse af jord i trappeanlæg

04.07.11: Kommunens godkendelse påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af Beboerforeningen Gymnasiekvarteret

13.12.12: Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster kommunens afgørelse med den ændring, at der indsættes et nyt vilkår 19 B:

”Inden flytning af jord fra eternitgrunden skal virksomhedens vurdering, som krævet i vilkår 19, fremsendes til Aalborg Kommune med henblik på at kommunen kan stille krav til og føre tilsyn med, at flytningen af jorden samt oplagen sker uden, at dette medfører støvgener i omgivelserne.”

Bilag 2

Oversigt over myndighedsområder

	Kommunen	Regionen	Staten	Klageadgang
Affaldsbekendtgørelsens § 4	Klassificering farligt eller ikke farligt affald			Kan ikke påklages til anden administrativ myndighed Jf. affaldsbekg. § 93
Miljøbeskyttelsesloven (MBL) § 19	Tilladelse til fx jordoplæg eller mellemdeponering			Kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet jf. MBL § 91
Tilsyn med § 19	MBL § 65			
MBL Kap 5 § 33	GKB ¹³ § 5		GKB § 5, stk. 2	
Tilsyn med § 33	MBL § 65			
Ministeren kan fastsætte regler om omfanget af tilsynet MBL § 73, stk. 2.			Delegeret til Miljøstyrelsen Jf. Bekg. nr. 1391 af 8.12.10 § 3, pkt. 5)	
Jordforureningsloven (JFL) Kortlægning af forurenede arealer på Vidensniveau 1 (mistanke om forurening) eller Vidensniveau 2 (konkret viden om forurening)		JFL kap 1 og 2		Nej JFL § 16
Bygge- anlægsarbejde på kortlagt ejendom § 8 tilladelse	Udarbejder § 8 tilladelse men regionen kommer med bemærkninger	§ 8 a (indhentet Udtalelse)		Nej JFL § 16
Tilsyn med § 8	JFL § 65			

¹³ Bekendtgørelse nr. 1454 af 20.12.2012 om godkendelse af listevirksomhed